

Vanaf eind augustus bloeit de herfsttijlloos. @Vilda/Jeroen Mentens

De hangbrug over de dommel. ©Kevin Feytons

Hemelse zomertocht in het Hageven: **grenzeloze natuur in Limburg**

Natuur kent geen grenzen en in het noorden van Limburg mag je dat letterlijk nemen. Het Hageven-De Plateaux spreidt zich uit over België en Nederland. Het is een oase van 600 hectare met heide, vennen, bossen en graslanden, waar de Dommel zich kronkelend een weg baant langs het prachtige landschap. Wat wil je nog meer? Ontmoetingen met spectaculaire vogels? Check! **Tekst: Natalie Sterckx**

Ik word enthousiast verwelkomd door Patrick Schuurmans en Paul Vangerven, 2 vijftigers die zich al jarenlang vrijwillig inzetten voor het Hageven. De ene als voorzitter van Natuurpunt Pelt, de andere als ondervoorzitter van Bezoekerscentrum Hageven. Terwijl ik in het bezoekerscen-

trum geniet van een lekker kopje biokoffie zie ik plots wat bewegen op het donkere tv-scherf dat hier staat. “Dat zijn onze 2 kerkuilen die boven in de schuur hun nest hebben”, vertelt Patrick. “Al van bij het begin van het bezoekerscentrum, nu 21 jaar geleden, komt er regelmatig een koppel langs dat hier in

de nestkast komt broeden. En via de camera krijg je een inblik in hun leven.”

Mijn verkenning van het Hageven start langs de Dommel. Afgeknaagde jonge wilgen en afgekalfde oevers verraden het al: sinds 2014 is dit beverland.

Boven: Patrick (links) en Paul op uitkijk over hun gebied. © Natalie Sterckx
Onder: Met wat geluk kan je hier het smelleken zien. ©Vilda/Yves Adams

Over het rolstoeltoegankelijke pad komen we al snel in een open landschap met enkele vijvers. “Dat waren vroeger weekendverblijven met allemaal een eigen vijvertje. Wij hebben die omgevormd tot amfibie- en vogelvriendelijke vijvers, met glooiende oevers zodat er weer riet- en oeverplanten kunnen groeien. Nu zijn ze ook toegankelijk voor kikkers en salamanders en bovendien een ideale broedplaats voor vogels”, vertelt Patrick.

“Heb je hem gehoord?”, vraagt Patrick glunderend, “de roerdomp!” Een diep ‘oemp oemp’ komt van tussen het riet. Een geluid dat ik niet onmiddellijk van een vogel verwacht. “Hier hoor je hem altijd, heel het voorjaar”, vult Paul aan. “Er komen al een aantal jaar minstens 2 koppeltjes hier broeden. In de goeie jaren

Het is hier een paradijs om vogels te kijken

hebben we hier zelfs 4 roepposten”, vertelt Patrick trots.

Aan de kijkhut aan de provincievijver splitst het pad: links kan je over het plankenpaadje door de rietmoerassen terug naar het bezoekerscentrum, maar ik ben nog lang niet uitgekeken en ga naar rechts op het Hagevenpad, een wandeling van 6,7 kilometer.

Dat het hier een echt paradijs is om vogels te kijken, merk ik als we alweer aan een kijkhut komen. Die staat hoog boven de grond en kreeg ooit het label: 2 sterrenplekje. Als ik binnen ga, heb ik snel door waarom. Hier kan je gemakke-

lijk een halve dag komen zitten, kijken en genieten van de rust. Je hebt er zicht op de gemeentevijver met in het midden een eilandje met daarop een paalconstructie. “Die is indertijd opgericht om de visarend aan te trekken,” licht Patrick toe, “maar voorlopig zonder succes.” Ik zie dat de aalscholvers en het koppel kokmeeuwen dat er nu nest daar niet rouwig om zijn.

Aan het kappelletje laten we de Dommel achter ons en wandelen op de grens van het natuurgebied. Rechts liggen de boerenweides, vers bemest, links ligt het natuurgebied, enigszins schraal en verruigd maar met een heel gevarieerde natuur. Zo’n 50 gallowayrunderen houden het gras hier kort en ze doen dat ook in Nederland. 300 hectare graasplezier.

Wat verderop gaan we de hangbrug over de Dommel over en komen terecht in het heidelandschap. “In de natte heide staat ook gagel. Dat ken je misschien wel van het Gageleer bier”, vertelt Patrick. “Maar wij zijn hier bezig met een project om biologische gagellikeur te winnen uit het Hageven”, vult hij aan. Ik bied me spontaan aan om te komen proeven als het lukt.

Terwijl ik nog naar de grond sta te kijken, hebben Patrick en Paul hun verrekijker al op de lucht gericht. “Wauw, zie daar! Een vliegende deur!”, roept Paul. Zelfs zonder verrekijker zie ik wat hij bedoelt. Je kan niet naast zijn twee meter brede vleugels kijken: een zeearend. De heren grijpen naar hun telefoon om hun waarneming in te geven op waarnemingen.be. “Dat is de eerste keer dat ik er dit jaar een zie”, glundert Patrick.

Over naakte begijnen en smokkelaars

Verderop vinden we de vloeiveiden: gronden die vroeger regelmatig onder water gezet werden via een ingenieus systeem van kanaaltjes. Zo werd droge of zure grond geschikt gemaakt als grasland. “Toen de hooilanden niet meer interessant waren, zijn er voornamelijk Canadapopulieren op geplant om lucifers te maken”, gaat Patrick verder. “Zo zijn heel wat gebieden verloren gegaan en ook de bijhorende flora. Nu hebben we dit hersteld en staat er bijvoorbeeld weer herfsttijloos op. In de volksmond noemen we dat naakte begijnen.” “Kom eind augustus, begin september nog maar eens terug. Dan ziet het hier paars van de naakte begijnen”, lacht Paul.

Over de Bergeijkse dijk wandelen we terug richting bezoekerscentrum. Paul houdt plots halt en grijpt naar zijn verrekijker. “Een smelleken”, fluistert hij enthousiast, “een kleine roofvogel waarvan ik er met geluk maar één per jaar van zie.” Het is een goeie dag vandaag.

Over een sloot met enkele kopvoorns in, langs nog enkele vloeiveiden komen we bij de verkeerde lieve heer. Een steen met daar bovenop een gekruisigde Jezus. “Zie je wat er verkeerd aan is?”, vraagt Paul. “Zou het kunnen dat zijn hoofd naar de foute kant hangt?”, probeer ik voorzichtig. “Helemaal juist. Normaal hangt het hoofd op de rechterschouder maar hier hangt het links”, verduidelijkt Patrick. “Hubert Lehaen (een van de eerste conservators van het Hageven, n.v.d.r.) had zo zijn eigen verklaring”, lacht Paul. “Die zei altijd dat het is omdat Jezus liever naar het Hageven kijkt dan naar Overpelt fabriek, want anders moet hij werken.”

Op de terugweg naar het bezoekerscentrum bedenk ik dat Hubert Lehaen wel eens gelijk kan hebben. Werken is wel het laatste waar ik aan denk na deze deugdloze wandeling in het Hageven. Alleen gaat die tekst zichzelf niet schrijven ...

Dwalen op De Grootte Heide

Het Hageven is één van de natuurgebieden die behoren tot het grenspark De Grootte Heide, 6000 hectare prachtige natuur. De Grootte Heide ligt op grondgebied van zes gemeenten aan weerszijden van de Belgisch-Nederlandse grens. Gemeenten die samenwerken om 'hun' natuur te koesteren. De Grootte Heide is voor kenners en natuurliefhebbers uniek, wat betreft biodiversiteit behoort het tot de top-tien van Europa.

www.degrootteheide.eu

B&B La Rose

De charmante B&B ligt in Pelt, de meest zuidelijke gemeente van De Grootte Heide. Het is het ideale vertrekpunt om te wandelen en fietsen in de Limburgse Kempen. Je wordt er ontvangen in alle rust door gastvrouw Kathleen. De B&B is gelegen tussen fietsknooppunt 241 en 253.

Meer info en reservatie:

B&B La Rose, Zavelstraat 20, 3900 Pelt,
info@benb-larose.be, 011-66 52 13 of 0468-32 57 17,
www.benb-larose.be